

33.ต้นสาบเสือ

รายละเอียดเนื้อหา

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Chromolaena odorata* (L.) R.M.King&H.Rob.

ชื่อวงศ์ COMPOSITAE

ชื่อสามัญ Siam weed, Bitter bush, Christmas bush, Devil weed, Camfhur grass,

ชื่ออื่นๆ -

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

จัดเป็นวัชพืชที่มีถิ่นกำเนิดในแถบอเมริกากลาง โดยมีเขตแพร่กระจายตั้งแต่ทางตอนใต้ของรัฐฟลอริดาไปจนถึงทางตอนเหนือของประเทศอาร์เจนตินา และระบาดทั่วไปในเขตร้อนทั่วทุกทวีป (ยกเว้นการระบาดเข้าไปในทวีปออสเตรเลีย ซึ่งจะพบได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้นในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา) โดยจัดเป็นพรรณไม้ล้มลุก เป็นพืชที่แตกกิ่งก้านสาขามากจนเหมือนทรงพุ่ม กิ่งก้านและลำต้นจะปกคลุมไปด้วยขนนุ่มอ่อน ๆ มีลำต้นสูงประมาณ 1-2 เมตร ใบเป็นใบเดี่ยวออกจากลำต้นที่ข้อแบบตรงกันข้าม ใบมีสีเขียวอ่อน ลักษณะของใบคล้ายรูปรีทรงรูปสามเหลี่ยม ปลายใบแหลม ฐานใบกว้าง ใบเรียวยาวสอบเข้าหากัน มีขอบใบหยัก ที่ใบเห็นเส้นชัดเจน 3 เส้น ผิวใบทั้งสองด้านมีขนอ่อนปกคลุม ใบและก้านเมื่อนำมาขยี้จะมีกลิ่นแรงคล้ายกลิ่นสาบเสือดอกออกเป็นช่อ มีสีขาวหรือสีฟ้าอมม่วง มีดอกย่อยประมาณ 10-35 ดอก โดยดอกวงนอกจะบานก่อนดอกวงใน ที่กลีบดอกหลอมรวมกันเป็นหลอด ผลขนาดเล็ก มีรูปร่างคล้ายรูปห้าเหลี่ยม มีสีน้ำตาลหรือสีดำ มีหนามแข็งบนเส้นของผล ที่ปลายผลมีขนสีขาว ช่วงพวงให้ผลและเมล็ดสามารถปลิวตามลมได้

ประโยชน์ทางยา

ต้น เป็นยาแก้ ปวดท้อง ท้องขึ้น ท้องเฟ้อ แก้กวม ดูดหนอง แล้วนอกจากนี้ ใบสาบเสือด ยังมีฤทธิ์ พิษิตปลวกได้อีกด้วย

ใบ มีสารสำคัญ คือ กรดอะนิลิกและฟลาโวนอยด์หลายชนิด เช่น ไอโซชากูรานิดิน และโอโดราติน นอกจากนี้ยังมีสารพวกน้ำมันหอมระเหย ซึ่งประกอบไปด้วยสารยูพาทอล คูมาริน โดยสารสำคัญเหล่านี้จะไปออกฤทธิ์ที่ผนังเส้นเลือดทำให้เส้นเลือดหดตัว และนอกจากนี้ยังมีฤทธิ์ไปกระตุ้นสารที่ทำให้เลือดแข็งตัวได้

เร็วขึ้น ทำให้สามารถห้ามเลือดได้[5]ใช้เป็นยารักษาแผลสด สมานแผล ถอนพิษแก้อักเสบ แก้พิษน้ำเหลือง แก้ตาฟาง แก้ตาแฉะ แก่ริดสีดวงทวารหนัก รักษาแผลเปื่อย ชาวโอรังอัสนีในรัฐเประ ประเทศมาเลเซียใช้ยาต้มที่ใส่ใบใช้เป็นยาขับปัสสาวะ

ดอก เป็นยาแก้ร้อนใน กระจายน้ำ ชูกำลัง แก้อ่อนเพลีย บำรุงหัวใจ แก้ไข้

บทนำบรรยาย

ถึงแม้ว่าวัชพืชอย่าง “ต้นสาบเสือ” จะสามารถพบได้ทั่วไป หากลองนำไปมาขยี้จะมีกลิ่นแรงคล้าย กลิ่นสาบเสือและเชื่อว่าหลายคนก็คงมองข้าม แต่ในความจริงแล้วต้นสาบเสือนั้นมีสรรพคุณในการรักษาและเป็นยามากมาย คนโบราณมีความเชื่อว่าหากนำต้นสาบเสือมาขยี้และพอกไว้จะช่วยอำพรางให้ปลอดภัยจาก สัตว์ป่า เพราะสัตว์จะไม่ได้กลิ่นคน นอกจากนี้แล้วส่วนของดอก ยังสามารถเป็นยารักษาอาการแก้ไข้และแก้ กระจายน้ำได้อีกด้วย